

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

ПУНКТУАЦІЙНИЙ ПРАКТИКУМ

Ступінь вищої освіти:	бакалавр
Спеціальність:	014.01 Середня освіта (українська мова і література)
Рік підготовки:	4-й
Семестр викладання:	7-й
Кількість кредитів ЄКТС:	5
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	залік

Автор курсу та лектор:

Карловас Олена Адасівна (лектор)

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові
старший викладач кафедри української філології та журналістики

посада

karl18@snu.edu.ua

Viber за номером

+38-095-825-58-49

телефону

за розкладом

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач лабораторних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

Викладач практичних занять:*

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по батькові

посада

електронна адреса

телефон

месенджер

консультації

* – 1) дані підрозділи вносяться до силабусу в разі, якщо практичні та (або) лабораторні заняття проводить інший викладач, котрий не є автором курсу та лектором; 2) припустимо змінювати назву підрозділу на «**Викладач лабораторних та практичних занять:**», якщо лабораторні та практичні заняття проводить один викладач, котрий не є автором курсу та лектором.

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу: Дисципліна “Пунктуаційний практикум” покликана сформувати культуру писемного фахового мовлення відповідно до пунктуаційних норм сучасної української літературної мови; поглибити теоретичні знання, удосконалити уміння й навички вживання української літературної мови у своїй практичній діяльності; усвідомлення змін, що відбуваються в українському правописі; підготувати учителів, здатних навчати школярів пунктуаційних тем, формувати їх грамотність; навчити студентів проводити диктанти різних видів, перевіряти їх, аналізувати та добирати словниковий матеріал і тексти до диктантів.

Результати навчання: Знати: комунікативно-соціальні функції української літературної мови; принципи українського правопису; правила пунктуації; особливості використання мовних одиниць у певному контексті; типи пунктуаційних помилок.

Вміти: виробляти міцні навички грамотного письма; визначати пунктограми в текстах і пояснювати їх; здійснювати граматичний, пунктуаційний аналіз тексту; використовувати методи редагування відповідно до правописних норм; самовдосконалювати культуру усного та писемного фахового спілкування із залученням лексикографічних джерел; здійснювати самоперевірку письмових робіт, різних за стильовою диференціацією; аналізувати літературні тексти, враховуючи їх пунктуацію; використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для виконання практичних завдань з української мови; знаходити лексикографічні праці та навчально-довідкову літературу, що сприяють опануванню правописних норм.

Передумови до початку вивчення: Базові знання, отримані при вивченні дисциплін “Сучасна українська літературна мова”, “Вступ до мовознавства”, “Теоретична граматика”, “Історія української мови”.

Мета курсу (набуті компетентності)

Унаслідок вивчення даного навчального курсу здобувач вищої освіти набуде таких компетентностей, як:

1. Здатність забезпечувати пунктуаційну якість тексту в писемному мовленні.
2. Здатність укладати дидактичний матеріал та проводити диктанти різних видів.
3. Здатність адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну та мовленнєву компетенції в процесі фахової й міжособистісної комунікації.

4. Здатність виразно й точно висловлювати свої думки, уживати експресивно-стилістичні засоби мови, які мають комунікативну доцільність.
5. Здатність застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ЛБ/П З)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Основи української пунктуації. Типи розділових знаків. Речення та його інтонаційне оформлення. Використання пунктуації зі стилістичною метою	денна 2/0/2 заочна 0,5/0/0	Питання про етапи (рівні) у навчанні пунктуації. Короткий огляд історії методики вивчення пунктуації. Найважливіші принципи навчання пунктуації: зв'язок у навчанні пунктуації з синтаксисом, розвитком мовлення і мислення учнів, формуванням навичок виразного читання. Функції розділових знаків. Класифікація пунктуаційних правил. Поняття про пунктограму. Розділові знаки в кінці речення.	Конспект-схема. Презентація
2.	Розділові знаки у простому реченні. Розділові знаки у складеному реченні.	денна 2/0/2 заочна 0/0/0,5	Тире між підметом і присудком на місці відсутньої зв'язки. Тире в неповному реченні. Уживання розділових знаків при однорідних членах речення: коми між однорідними означеннями; крапка з комою між поширеними однорідними членами речення; двокрапка перед однорідними членами речення, яким передують узагальнюючі слова; тире після однорідних членів речення перед узагальнюючими словами; двокрапка (тире) перед однорідними членами та тире після них, коли речення починається узагальнюючими словами і не закінчується переліком однорідних членів.	Практичні вправи. Аналіз текстів щодо розділових знаків. Диктант
3.	Уживання розділових знаків при відокремлених членах речення	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Випадки, коли означення не відокремлюються. Розділові знаки при неузгоджених означеннях. Кома та тире при відокремлених прикладках. Відокремлення	Практичні вправи. Диктант

№	Тема	Години (Л/ЛБ/П З)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			обставин. Відокремлення додатків.	
4.	Розділові знаки при вставних і вставлених конструкціях.	денна 1/0/2 заочна 0/0/0,5	Уживання розділових знаків при уточнювальних, пояснювальних і приєднувальних членах речення. Розділові знаки при звертанні. Розділові знаки при словах-реченнях та вигуках	Практичні вправи. Зразки текстів для аналізу
5.	Уживання розділових знаків при різних зворотах.	денна 1/0/2 заочна 0/0/0,5	Розділові знаки при вигуках і словах так і ні . Словосполучення, що починаються словом як .	Практичні вправи. Зразки текстів для аналізу. Диктант
6.	Поняття складного речення. Розділові знаки в складносурядному реченні	денна 2/0/4 заочна 0,5/0/0,5	Уживання коми, крапки з комою і тире в складносурядних реченнях	Практичні вправи. Диктант. Схеми по складанню речень
7.	Уживання розділових знаків у складнопідрядних реченнях	денна 2/0/6 заочна 0,5/0/0,5	Складні випадки постановки крапки з комою у складнопідрядних реченнях. Авторський знак	Практичні вправи. Диктант. Схеми по складанню речень
8.	Розділові знаки в складному безсполучниковому реченні. Складні речення із сурядністю і підрядністю; зі сполучниковим і безсполучниковим зв'язком	денна 1/0/4 заочна 0/0/0,5	Особливості постановки коми, крапка з комою, тире і двокрапки. Уживання розділових знаків у складних і синтаксично ускладнених реченнях	Таблиці. Схеми. Практичні вправи

№	Тема	Години (Л/ЛБ/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
9.	Поняття прямої мови. Непряма та власне пряма мова. Поняття цитати	денна 1/0/2 заочна 0/0/0,5	Розділові знаки при прямій мові. Розділові знаки при цитатах. Інші способи передачі чужої мови	Практичні вправи. Диктант. Коментування розділових знаків у текстах різних стилів.

Рекомендована література

Базова:

1. Гуйванюк Н. В. Основи пунктуації сучасної української мови : [навч. посібник] / Н. В. Гуйванюк, О. В. Максим'юк, Ф. Д. Китар, К. В. Вандишева. Чернівці : Рута, 2002. 117 с.
2. Житар І. Українська мова : Синтаксис і пунктуація : [навч. посібник]/ Ірина Житар, Тетяна Матвійчик. Тернопіль : Підручники і посібники, 2008. 240 с.
3. Караман С. О., Караман О. В. Українська мова: практикум з орфографії та пунктуації. Київ, 2006.
4. Козленко І.В. Українська пунктуація : [навч. посібник для студ. вищих навч. закладів]. К. : Київський університет, 2009. 320 с.
5. Савченко І.С. Пунктуація сучасної української мови : [навч. посібник] : 2-е вид., доп. і випр. Черкаси : Відлуння-Плюс, 2008. 152 с.
6. Сегін Л.В. Українська пунктуація : навч. посібник [у 2-х ч.]. Вінниця : ДонНУ, 2015. 404 с.
7. Ткаченко Є. М. Пунктуація : правила, вправи, диктанти: Навч. посібник. Х. : Консум, 2001. 288 с.
8. Терлак З.М. Пунктуаційний словник-довідник. Львів: Світ, 2019. 396 с.
9. Черіпко С. І. Українська мова. Синтаксис і пунктуація: практикум / С. І. Черіпко, Р. П. Юр-Кирилюк. К. : Вид-во Нац. авіац. ун-ту «НАУ-друк», 2010. 160 с.
10. Шабат-Савка С.Т. Пунктуація української мови: [навч. посібник] / С.Т. Шабат-Савка, О.В. Максим'юк, Н.О. Шатілова. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 240 с.
11. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : підручник. К. : Академія, 2004. 406 с.
12. Яцимірська М. Г. Сучасна українська мова : Пунктуація : [навч. посібник]. Л. : Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. 286 с.

Допоміжна:

1. Галас А.М. Період у сучасній українській літературній мові : [навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей]. Ужгород : УНУ, 2002. 54 с.
2. Глазова О. П. Українська пунктуація : навч. посібник. Х. : Веста : Ранок, 2004. 352 с.
3. Гуйванюк Н. Новітні тенденції в українській пунктуації та проблеми авторської пунктуації. *Слово. Речення. Текст*. Чернівці, 2009. С. 486–492.
4. Кочан І. М. Лінгвістичний аналіз тексту : [навч. посібник]. К. : Знання, 2008. 423 с.
5. Пешак М. М. Комунікативний синтаксис. К. : Довіра, 2000. 151 с.
6. Пітель Віра. Орфографічно-пунктуаційний та орфоепічний практикум з української мови: навч. посіб. / Віра Пітель, Василь Пітель. Івано-Франківськ: видавець Кушнір Г.М., 2009. 101 с.
7. Савченко І.С. Пунктуаційний аналіз // Лінгвістичний аналіз: практикум: навч. посіб. / [за заг. ред. Г.Р. Передрій; авт. : Г.Р. Передрій, М.І. Калько, І.С. Савченко та ін.]. К. : Академія, 2013. С. 182–212.

8. Сегін Л. Українська пунктуація: здобутки, проблеми, перспективи опису та кодифікації. *Українська мова*. 2018. № 3. С. 80–91.
9. Тележкіна О.О. Українська мова. Повний курс. Х.: Вид-во «Ранок», 2011. 400 с.
10. Українська мова : Практикум : Навч. посібник / Пазяк О. М., Сербенська О. А., Фурдуй М. І., Шевченко Л. Ю. К.: Либідь, 2000. 384 с.
11. Шевелева Л. А., Дудка О. О. Український правопис. Практикум : навч. посібник / За ред. проф. А. О. Свашенко. 4-е вид., перероб. Х.: Парус-друк, 2009. 296 с.

Інформаційні ресурси:

1. Український правопис. Новий. Київ, 2019. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/osnovni-zminy%202019.pdf>
<http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/>
2. Шульжук Н. В. Практикум з правопису української мови: навчально-методичний посібник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів [Електронний ресурс]. Рівне – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2013. 396 с. URL : http://lib.oa.edu.ua/files/funds/vudavnutstvo/Shulzhuk_praktykum_z_pravopys_u.pdf
3. Ющук І. П. Практикум з правопису і граматики української мови : посібник. Київ : Освіта, 2012, 270 с. URL: <https://ushchuk.files.wordpress.com/2013/09/d196.pdf>
4. Ющук П. І. Українська мова : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів. Київ : Либідь, 2004. 640 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk661731.pdf>
5. Ющук І. П. Українська мова. Вправи. Навчальний посібник [Електронний ресурс]. К.: Либідь, 2009. 368 с. URL : <http://www.twirpx.com/file/600473/>

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти і завдання	Кількість балів
Конспект-схема	5
Практичні вправи. Аналіз тексту	30/15
Презентація	10
Диктант	30 (6 x 5 б.)
Залік (тест)	10
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS
90 – 100	A
82-89	B
74-81	C
64-73	D
60-63	E
35-59	FX
0-34	F

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Забезпечувати викладання на високому науково-теоретичному й методичному рівні; дотримуватися норм педагогічної етики, моралі, поважати гідність осіб, які навчаються у ВНЗ, дотримуватися в освітньому процесі академічної доброчесності; розвивати самостійність, ініціативу, творчі здібності.

Під час виконання практичних завдань здобувач вищої освіти має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення мають бути оформлені відповідними посиланнями. Списування є забороненим. Результати навчання здобувачів вищої освіти оцінюються викладачем об'єктивно. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу, мають бути виконані своєчасно й оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. Через поважну причину (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни відпрацювання можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вищої освіти приходять до аудиторії відповідно до розкладу, не запізнюючись.

Під час занять здобувачі вищої освіти:

- не залишають аудиторію без дозволу викладача;
- коректно поведуться між собою;
- вільно висловлюють свої погляди;
- не заважають викладачеві проводити заняття.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- не послуговуються зовнішніми джерелами інформації, які заборонено використовувати під час виконання роботи);
- не можуть розмовляти з іншими здобувачами вищої освіти та порушувати режим тиші в аудиторії;
- мають право на отримання від викладача роз'яснень про причини отримання низької/незадовільної оцінки.